

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, технічний огляд та/або експертне обстеження (технічне діагностування), машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» (далі – проект наказу), а також документи, що надані до нього листом Державної служби України з питань праці від 02.01.2023 № 10/1/12-23а.

За результатами проведеного аналізу проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 та 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проектом наказу пропонується затвердити вимоги до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, технічний огляд та/або експертне обстеження (технічне діагностування), машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки машин, а також передбачено визнати такими, що втратили чинність:

- наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 03 вересня 2007 року № 195 «Про затвердження Вимог до спеціалізованих та експертних організацій, передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 687», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 листопада 2007 року за № 1247/14514;

- наказ Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 08 квітня 2008 року № 72 «Про затвердження Змін до

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 122 від 29.03.2023

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 4FD4BFDE9E1BAF3A040000088690000DF390100

Дійсний: з 14.06.2022 19:27:10 по 14.06.2023 19:27:10

наказу Держгірпромнагляду від 03.09.2007 № 195», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 25 квітня 2008 року за № 369/15060;

- наказ Міністерства економіки України від 06 січня 2022 року № 34 «Про затвердження Вимог до експертних організацій, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва та щодо відповідності машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки вимогам законодавства про охорону праці та промислової безпеки», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01 лютого 2022 року за № 118/37454.

Проте, проект наказу не може бути погоджений з огляду на наступне.

Підпунктом 1 пункту 7, підпунктом 1 пункту 9 та підпунктом 2 пункту 12 проекту наказу передбачається, що суб'єкти господарювання повинні бути акредитованими Національним агентством з акредитації України, як органи інспектування.

Отже, проектом Вимог визначається обов'язковість процедури акредитації Національним агентством з акредитації України для суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, технічний огляд та/або експертне обстеження (технічне діагностування), машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, а саме для:

1) експертних організацій, які мають намір виконувати (виконують) експертизи стану охорони праці та безпеки промислового виробництва інших суб'єктів господарювання, зокрема:

- експертизу щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час виконання робіт підвищеної небезпеки;

- експертизу щодо стану охорони праці та безпеки промислового виробництва суб'єкта господарювання під час експлуатації машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки;

- експертизу щодо відповідності устаткування вимогам законодавства про охорону праці та промислової безпеки;

2) експертних організацій, які мають намір проводити (проводять) технічний огляд, експертне обстеження (технічне діагностування) устаткування та провадить діяльність у цій сфері як третя сторона;

3) спеціалізованих організацій, які мають намір проводити (проводять) технічний огляд, випробування устаткування що перебуває у його володінні, користуванні (експлуатації).

Однак, статтею 5 Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» передбачено основні принципи діяльності з акредитації, зокрема принцип добровільності акредитації.

Таким чином, запропонована редакція проекту наказу суперечить Закону України «Про акредитацію органів з оцінки відповідності» та порушує один з основних принципів на яких базується діяльність з акредитації.

Враховуючи зазначене, пропонуємо привести проект наказу у відповідність до вимог чинного законодавства, в частині встановлення вимоги щодо обов'язковості акредитації суб'єктів господарювання.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проектів регуляторних актів з урахуванням як самого проекту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проекту регуляторного акта принципам державної політики.

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проекту Закону не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (зі змінами) (далі – Методика).

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ згідно з вимогами Методики, розробник має чітко визначити проблему, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання; зазначити дані у числовій формі, які б обґрунтовували наявність проблеми, її масштаб та важливість; зробити аналіз цієї проблеми та оцінку її важливості, зокрема, зробити короткий аналіз причин, через які вона виникла, та описати масштаб проблеми.

Однак розробником не доведено, що надана для погодження редакція проекту наказу дозволить вирішити визначені проблеми та досягнути задекларованих цілей.

Враховуючи зазначене, наведена в цьому розділі АРВ інформація не відповідає вимогам статті 4 Закону, зокрема, принципу доцільності, оскільки розробником не доведена наявність проблеми, що потребує державного втручання, та не обґрунтована необхідність державного регулювання господарських відносин з метою її вирішення.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ необхідно чітко визначити цілі державного регулювання, що мають бути безпосередньо пов'язані із розв'язанням проблеми.

Натомість задекларовані розробником цілі сформульовані досить формально, зокрема, зазначено, що цілями державного регулювання є запровадження вимог до діяльності спеціалізованих та експертних організацій та уніфікація нормативно-правових актів, що регулюють вимоги до діяльності суб'єктів господарювання у сфері охорони праці.

Проте з поданої інформації неможливо зробити висновок, як норми проекту наказу вплинуть на її досягнення.

Крім того, у розділі I «Визначення проблеми» розробник вказує, що проектом акта встановлюється повідомний принцип щодо відповідності суб'єкта господарювання встановленим вимогам, передбачена передача інформації щодо

компетентності організації та персоналу, результатів діяльності експертних організацій, встановлено додаткові вимоги до експертних організацій, які здійснюють експертне обстеження та/або технічний огляд машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки та спеціалізованих організацій, що здійснюють технічний огляд устаткування, що перебуває у його володінні, користуванні (експлуатації), але це ніяк не відображено в розділі II АРВ.

Зауважуємо, що викладена розробником ціль впровадження відповідного регулювання викладена без використання термінології, яка вказувала б на завершеність процесу (зменшити, збільшити тощо) та без застосування вимірюваних якісних, кількісних та часових показників одночасно, а тому необхідність прийняття проекту наказу не доведена.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Зауважуємо, що при розробці АРВ необхідно зробити всебічний аналіз ситуації та описати не лише позитивні, а й негативні фактори.

Однак розробник обмежився виключно текстовим і формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив. При цьому визначена розробником Альтернатива 1 «Збереження чинного регулювання» не проаналізована. Натомість зазначено, що при збереженні існуючого регулювання відсутні будь-які вигоди для держави, громадян та суб'єктів господарювання.

Крім того, в таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» вказано, що кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання складає 750 суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва та 250 суб'єктів малого підприємництва, при цьому джерело інформації цих статистичних даних в АРВ не визначено.

При цьому, у вказаній вище таблиці Альтернатива 2 «Прийняття проекту акта» зазначено, що для суб'єктів господарювання передбачаються лише витрати пов'язані з акредитацією, одержанням дозволів, одержанням цифрового підпису.

Проте, розробник не включає витрати на матеріально-технічне забезпечення, необхідне для виконання конкретних завдань, укладання договору добровільного страхування відповідальності перед третіми особами, відповідно до пункту 15 частини четвертої статті 6 Закону України «Про страхування», з метою відшкодування наслідків можливої шкоди за результатами своєї професійної діяльності, витрати, що пов'язані з проведенням відповідних випробувань власною або залученою на підставі укладених договорів, акредитованою національним органом України з акредитації випробувальною лабораторією, тощо, які впливають зі змісту положень проекту акта.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держави, суб'єкти господарювання, громадяни).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попередніх розділів АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання, громадян та держави.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

Оскільки у цьому розділі розробником не в повній мірі описані заходи, які мають здійснити суб'єкти господарювання для впровадження зазначеного регуляторного акту.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акту розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: доцільності, ефективності та збалансованості, визначених вимогами статті 4 Закону; статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства економіки України «Про затвердження Вимог до суб'єктів господарювання, які мають намір виконувати (виконують) експертизу стану охорони праці та безпеки промислового виробництва, технічний огляд та/або експертне обстеження (технічне діагностування), машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР